

עפ"ג 13368/05/20 - לי צביה שירום נגד מדינת ישראל, הגב' ז.ע.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 13368-05-20 שירום נ' מדינת ישראל ואח'
תיק חיצוני: 516855/2016

בפני כבוד השופט ליפשיץ [אב"ד]
כבוד השופטת ציגלר
כבוד השופט מנדלבום
המעוררת לי צביה שירום
נגד המשיבים
1. מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
2. הגב' ז.ע.

פסק דין

1. ערעור על הכרעת דינו של בית משפט קמא (כבוד השופט הבכיר אביהו גופמן) מיום 2.12.19, במסגרתה הורשעה המערערת בעבירה שיוחסה לה בכתב האישום והיא - "מעשי פזיזות ורשלנות", על פי ס' 338(א)(6) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק).

2. הכרעת הדין נסובה סביב אירוע שהתרחש בזיכרון יעקב ביום 28.11.16 בשעות הבוקר. אותה עת הלכה הגב' ז.ע (להלן: המתלוננת) במדרכה סמוך לבית המערערת. מדובר בבית קרקע שצמודה לו חצר המוקפת גדר. נקבע בהכרעת הדין, כי כלבה של המערערת יצא מהחצר כשהוא משוחרר וללא רצועה ותקף את המתלוננת בכך שנשך אותה ברגלה. כתוצאה מכך, נפלה המתלוננת על הארץ ונגרמו לה חבלות (נשיכה ברגל) ושפשוף בברך.

3. סעיף 338(א)(6) לעיל קובע כך:

"העושה אחת מאלה בדרך נמהרת או רשלנית שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה, דינו - מאסר שלוש שנים:

...

(6) אינו נוקט אמצעי זהירות מפני סכנה מסתברת הכרוכה בחיה שבהחזקתו;

4. המערערת העלתה במהלך שמיעת הראיות ובמסגרת סיכומיה שתי טענות מרכזיות - האחת, כי לא הכלב שלה נשך את המתלוננת (הגם שאישרה כי הכלב ברח מחצר ביתה וללא ידיעתה סמוך לפני האירוע והסתובב "חופשי"

בעת האירוע); והשניה, כי לא הוכחה רשלנותה בנוגע לאמצעי השמירה שהיה עליה לנקוט כדי למנוע מהכלב לברוח מהחצר המגודרת של ביתה.

5. במסגרת הכרעת הדין צוין כך (ס' 9 להכרעת הדין) -

"השאלה היחידה הדורשת הכרעה היא, האם הכלב שתקף את המתלוננת היה כלבה של הנאשמת או כלב אחר אשר אינו שייך לה".

בהמשך לשאלה לעיל אותה העמיד בית המשפט קמא במוקד הכרעת הדין, נותחו הראיות ונקבע - כאמור לעיל - כי כלבה של המערערת הוא זה שנשך את המתלוננת. בית המשפט קמא הגיע למסקנה זו בהתבסס על מיקום האירוע (סמוך לבית המערערת); על דברי המערערת סמוך לאחר האירוע (אישור מצידה כי הכלב ברח מחצר ביתה); על כך שהכלב נראה סמוך לאחר האירוע בקרבת מקום (הגיע מכון בית כנסת סמוך); על עדותו של העד ציוני שמסר כי המתלוננת מסרה לו סמוך לאחר האירוע כי הכלב מהבית הסמוך - בית המערערת - נשך אותה וכן הוסיף כי כלבה של המערערת נהג לנבוח לעבר עוברי אורח. בית המשפט דחה את טענת המערערת כי בשכונה מסתובבים כלבים דומים נוספים (גודל בינוני בצבע שחור) והפנה לכך כי איש מהעדים לא הבחין לפני או לאחר האירוע בכלבים נוספים באזור, למעט כלבה של המערערת.

לאחר קביעתו לעיל ציין בית המשפט קמא את הדברים שלהלן (פסקה 12) -

"אציין שלאחר שהוכח שאכן כלבה של הנאשמת הוא הכלב שיצא מן החצר ונשך את המתלוננת, הרי ע"פ הכלל של "הדבר מדבר בעדו" גם הוכחה שאכן הנאשמת התרשלה. הנאשמת לא הפריכה את החזקה הקיימת שאכן התרשלה מה גם שהכלב היה מחוץ לחצר ללא רצועה וללא מחסום לפיו.

מעבר לדרוש אציין שלא הוכח כי הנאשמת עשתה את המוטל עליה כבעלת כלב למנוע את יציאתו מהחצר, מה עוד שלפי העדויות, היו בעבר מקרים שהכלב יצא מהחצר.

אשר על כן, אני קובע שאכן הכלב שנשך את המתלוננת הוא אכן כלבה של הנאשמת ועל כן, אני מרשיע את הנאשמת בעבירה המיוחסת לה בכתב האישום".

6. סבורים אנו, כי הכרעת דינו של בית המשפט קמא חסרה וטעונה השלמה, שכן לא נדונה השאלה האם הוכח שהמערערת התרשלה ולא נקטה באמצעי זהירות מפני הסכנה המסתברת שכרוכה בהחזקת כלב.

כאמור, בית המשפט קמא העמיד כשאלה יחידה "..." האם הכלב שתקף את המתלוננת היה כלבה של הנאשמת ..".

(פסקה 9).

שאלה זו יסודית וחשובה, שכן אלמלא היה מוכח שכלבה של המערערת הוא זה שנשך את המתלוננת לא היה מקום להמשיך ולדון בסוגיית הרשלנות; ואולם - זה הדבר החשוב - משהגיע בית המשפט קמא למסקנה כי כלבה של המערערת נשך את המתלוננת, היתה חובה עליו לדון בשאלת ההמשך המתחייבת והיא - האם הוכחו יסודות עבירת הרשלנות שיוחסה למערערת.

7. הסתמכות בית המשפט קמא על כלל "הדבר מעיד על עצמו" (ס' 41 לפקודת הנזיקין) אינה במקומה, שכן כלל זה חל רק בהליכים אזרחיים, בעוד שענייננו, כאמור, פלילי, על כל המשתמע מכך בהקשר לחובת המאשימה להוכיח את רכיבי העבירה מעבר לספק סביר (ור' בנדון ס' 21 לחוק בהקשר לרכיבי הרשלנות; וכן ס' 34 כב' בנוגע לנפקותו של ספק).

לא זו אף זו, נפנה לכך כי במסגרת תיקון 126 לחוק העונשין שונתה הגדרת הרשלנות והתיקון בא להדגיש כי "..האחריות ברשלנות תוטל רק במצבים שבהם דבק בהתנהגות העושה אשם חמור יותר המצדיק נקיטת הליכים פליליים.." (ר' ה"ח 972 מיום 16.11.15 עמ' 166).

במילים אחרות, לא המערערת היתה צריכה להפריך חזקה (שאינה קיימת), אלא המאשימה היתה צריכה להוכיח במה המערערת התרשלה.

לא נעלם מעינינו, כי בית המשפט ציין (לשיטתו מעבר לדרוש) כי ".. לא הוכח כי הנאשמת עשתה את המוטל עליה כבעלת כלב למנוע את יציאתו מהחצר, מה עוד שלפי העדויות, היו בעבר מקרים שהכלב יצא מהחצר", אך כאמור הנטל בנדון מוטל על המאשימה ולא על הנאשמת-המערערת. בניגוד לעבירות מסוג "אחריות קפידה" בהן עובר הנטל לכתפי הנאשם להוכיח כי "עשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה" (ר' ס' 22 לחוק בנוגע לאחריות קפידה), על המאשימה - בענייננו - להוכיח את התקיימות יסודות עבירת הרשלנות.

8. ולגופו של עניין, בפני בית המשפט הובאו ראיות שונות שיכולות להתייחס לשאלת רשלנות המערערת וכן הועלו מצד הצדדים טענות שונות בנדון. אין בכוונתנו לקבוע דבר בנדון. סבורים אנו כי קביעת ממצאים בהקשר זה צריכה להיעשות על ידי בית המשפט קמא, ששמע ראיות. מדובר, כאמור, בחלק מרכזי בהכרעת הדין שכלל לא נדון; הדבר עשוי להיות כרוך ולהיגזר מממצאי מהימנות; מה גם שמן הדין לאפשר לצדדים לערער על ממצאים אלה, אם וכאשר, בבא היום.

9. משכך, ההליך מוחזר לבית המשפט קמא להשלמת הכרעת הדין כאמור לעיל.

10. דיסק העימות שהוגש במהלך הדיון מיום 11.6.20 יושב לידי המשיבה במזכירות הפלילית של בית המשפט המחוזי

בחיפה.

11. לשלוח לצדדים וכן למזכירות הפלילית של בית המשפט השלום בחדרה.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תש"פ, 16 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

ש. מנדלבום, שופט

ג. ציגלר, שופטת

י. ליפשיץ, שופט
[אב"ד]